

SELVITYS APURAHAN KÄYTÖSTÄ VUONNA 2017

Tutkija: KM Katja Tervahartiala

Suorituspaikka: Turun yliopisto, Lääketieteellinen tiedekunta, Kliininen tohtoriohjelma

Tutkimus: Lapsen sosiaalisten taitojen yhteys kortisolitasoihin päivähoidossa

- FinnBrain-syntymäkohorttitutkimus

Alli Paasikiven säätiö myönsi minulle apurahan väitöskirjatutkimusta varten keväällä 2017 (21 000 euroa; 1. vuosi). Apuraha on mahdollistanut työni etenemisen suunnitellun aikataulun mukaisesti.

1. Tutkimuksen tavoite

Väitöskirjatyössäni tutkin lasten stressinsäätelyä sekä erityisesti lapsen yksilöllisten piirteiden; kuten sosiaalisten taitojen ja temperamentin yhteyttä kortisolitasoihin kotona ja päivähoidossa. Kortisolitasoja mitataan lapsen sylkinäytteistä ja lisäksi kyselylomakkeilla kerätään tietoa mm. lapsen kehityksestä, perheestä ja päivähoidosta. Samoja lapsia tutkitaan toistetuksi eri ikäpisteissä (alle 3v., 3,5v. ja 5v.), jolloin iän tuoma vaikutus voidaan ottaa huomioon ja pystytään tutkimaan kehityspolkuja. Kaikki tutkimuksessa mukana olevat lapset kuuluvat FinnBrain-syntymäkohorttitutkimukseen (www.finnbrain.fi).

2. Väitöskirjatyön eteneminen

Tutkimukseen valittiin mukaan 217 lasta, joista puolet on hoidossa päiväkodeissa ja puolet kuuluvat vertailuryhmään ja ovat kotihoidossa. Päiväkoteja on mukana 30. Viimeiset tutkimusperheet rekrytoitiin mukaan toukokuussa 2017 ja samalla kaikki ensimmäisen ikäpisteen sylkinäytteet saatiin kerättyä. Näytteet lähetettiin kesällä analysoitaviksi Työterveyslaitokselle Helsinkiin ja lasten kortisoliarvoista saatiin tulokset elokuussa. Tämän jälkeen olen tallentanut kortisoliarvot sekä taustatiedot tilasto-ohjelmaan tulosten jatkokäsittelyä varten. Tuloksia analysoidaan parhaillaan ja analysointivaiheen myötä aloitimme myös yhteistyön Turun yliopiston Matematiikan ja tilastotieteen -laitoksen kanssa. Yhteistyöprojektin myötä pyrimme mallintamaan tuloksia siten, että tutkimusaineiston erityispiirteet voidaan huomioida parhaalla mahdollisella tavalla.

Kyselylomaketieto kertyy osana FinnBrain-tutkimusta ja lisäksi päivähoidon henkilökunta on täyttänyt lapsen sosiaalisia taitoja arvioivan kyselyn. Sylkinäytteet on otettu lapsen vanhempien ja päiväkodin henkilökunnan toimesta kahtena peräkkäisenä päivänä; neljä näytettä/päivä. On tärkeää, että näytteet on otettu lapsen arkipäivän tilanteissa tuttujen henkilöiden toimesta. Tämä on kuitenkin lisännyt aineistonkeruun haasteellisuutta. Olemmekin kiinnittäneet erityistä huomiota ohjeisiin sekä vanhempien ja päiväkotien henkilökunnan perehdyttämiseen. Olen itse koordinoinut näytteenottoa ja hoitanut yhteistyön päiväkotien kanssa. Tämä työvaihe jatkuu edelleen muun tutkimustyön ohessa, koska seurantapisteiden näytteitä kerätään parhaillaan lasten tullessa 3,5- ja 5-vuoden ikäisiksi.

3. Jatko-opinnot ja julkaisusuunnitelma

Olen osallistunut kuluneen syksyn aikana myös Turun yliopiston järjestämille jatko-opintokursseille. Opinnot tukevat hyvin väitöskirjatyöni tämänhetkistä vaihetta ja muodostavat näin tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Kurssien lisäksi olen osallistunut

sekä FinnBrain-tutkimuksen että Kasvatustieteen laitoksen järjestämiin jatko-opintoseinaareihin ja esitellyt niissä omaa työtäni.

Elokuun 14. päivä julkaisin päivähoitotutkimukseen liittyvän blogitekstin;

”Kotona vai päiväkodissa – mikä hoitovaihtoehto on paras lapsen kannalta?”

Blogikirjoitus on luettavissa FinnBrain-tutkimuksen nettisivuilta <http://blogit.utu.fi/finnbrain/> ja se on linkitetty Twitterin ja Facebookin kautta myös laajemman yleisön tietoisuuteen.

Blogitekstiä on siteerattu myös Talentia-lehden Kasvu-teemanumerossa;

<http://talentia.e-julkaisu.com/2017/kasvu2/#page=1>

Ensimmäinen tutkimusartikkelini on tekeillä työnimellä; *”Toddler’s Diurnal Cortisol Profiles at Home and in Childcare – Association with Caregiving Contexts”*. Julkaisu tullaan lähettämään kansainväliseen vertaisarviointia käyttävään tieteelliseen julkaisusarjaan.

Tuloksia on tarkoitus esitellä myös toukokuussa 2018 Roomassa kansainvälisessä WAIMH-kongressissa (World Association for Infant Mental Health), johon olen lähettänyt tutkimusabstraktin otsikolla; *” Toddler’s Diurnal Cortisol Profiles at Home and in Childcare – Association with Child’s Temperament and Caregiving Contexts - The FinnBrain Birth Cohort Study”*.

4. Työsuunnitelma vuosille 2018-2019

Seurantapisteiden aineistonkeruu jatkuu vuosien 2018–2019 aikana. Ensimmäisen tutkimusartikkelini tavoiteaikataulu on vuoden 2018 alkupuolella. Artikkelissa verrataan kotihoidossa ja päivähoidossa olevien lasten kortisolitasoja. Tuloksia on tarkoitus esitellä keväällä kansainvälisessä kongressissa. Seuraavan artikkelini työstäminen alkaa saman vuoden aikana. Toisessa osajulkaisussa tarkastelen lapsen sosiaalisten taitojen ja temperamentin yhteyttä stressinsäätelyyn kotona ja päivähoidossa. Tutkimuksen tuloksista on tarkoitus kertoa tieteellisten julkaisujen lisäksi myös ammatillisissa lehdissä sekä lapsiperheille tarkoitetuissa aikakauslehdissä ja FinnBrain-tutkimuksen blogissa.

5. Tutkimuksen merkitys

Lasten päivähoitoon liittyvät kysymykset herättävät toistuvasti keskustelua niin mediassa kuin myös varhaiskasvatuksen toimijoiden keskuudessa. Onkin tärkeää, että päivähoitoon liittyviä asioita tutkitaan eri näkökulmista ja eri tieteenalojen toimesta. Tähän tutkimukseen osallistuvat perheet ja päiväkodit ovat kokeneet tutkimusaiheen tärkeäksi ja olleet valmiit sitoutumaan tutkimukseen useamman vuoden ajaksi. Tutkimus on ainutkertainen myös kansainvälisesti tarkasteltuna. Lasten stressinsäätelyä päivähoidossa ei ole tutkittu kovinkaan paljoa pitkittäistutkimuksena, eikä nykyisissä tutkimuksissa ole huomioitu kotihoidossa olevien lasten vertailuryhmää. Väitöskirjatutkimukseni tuottaakin täysin uudenlaista tietoa, jota voidaan soveltaa varhaiskasvatuksen kehittämisessä ja lasten hyvinvoinnin edistämisessä.

Olen erittäin kiitollinen Alli Paasikiven säätiölle saamastani apurahasta. Koen tutkimusaiheeni tärkeäksi ja olen motivoitunut jatkamaan työtä tulevien vuosien aikana. Toivon, että voin jatkorahoituksen turvin jatkaa väitöskirjatutkimustani vuosien 2018–2019 aikana.

Turussa 25.10.2017

Katja Tervahartiala